

สวนป่าแม่จาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
Mae-Jang forest plantation management summary

สวนป่าแม่จาง
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

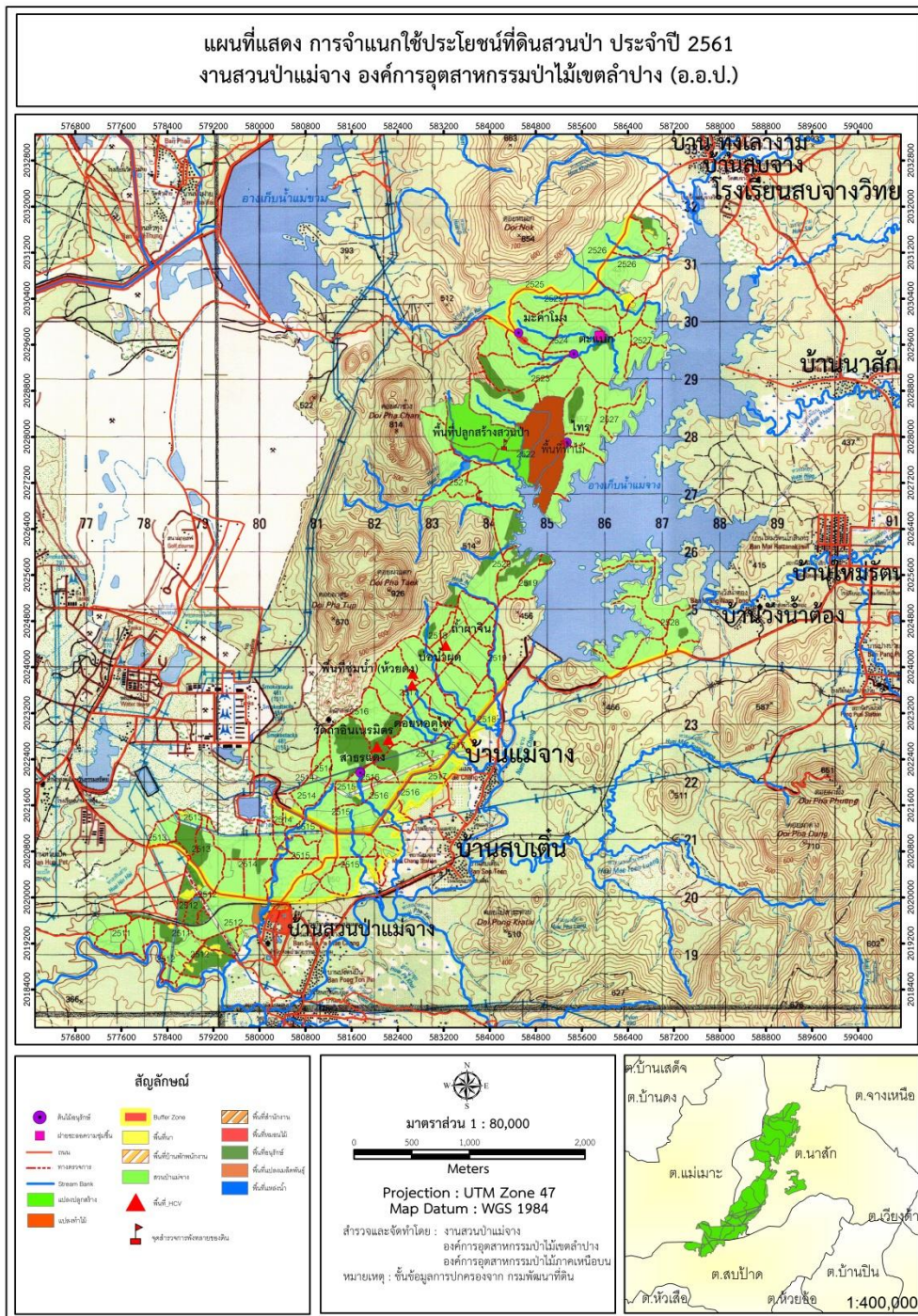

Mae-Jang forest plantation management summary

สรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าแม่จาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

1. ประวัติสวนป่า

สวนป่าแม่จาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง เป็นโครงการที่ 1 ของ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ปลูกสร้างสวนป่าในระบบหมู่บ้านป่าไม้ เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 – 2528 รวมทั้งสิ้น 18 แปลง พื้นที่ 18,892 ไร่ (พื้นที่ตามทะเบียนฯ) โดยได้ขึ้นทะเบียนที่ดินสวนป่าตาม พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. 2535 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2536 และจากการสำรวจรังวัดพื้นที่ด้วยระบบ GPS เมื่อปี 2559 มีพื้นที่ 19,213.189 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ในการบริหารจัดการในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

2. สถานที่ตั้ง

สวนป่าแม่จาง ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่จางฝั่งซ้าย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสบป่าด ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปางโดยทิศเหนือ จรดเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่จางตอนขุน ทิศใต้ จรดเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่จางฝั่งขวา ทิศตะวันออก จรดเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่จางตอนขุน ทิศตะวันตกจรดเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่จางตอนขุน สำนักงานสวนป่ามาขางตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านสวนป่าแม่จาง ตำบลสบป่าด อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง สวนป่าแม่จาง พิกัด UTM 47N 580285E 2019821N ห่างจากตัวอำเภอมะแมะ ประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร

3. แปลงปลูกสร้างสวนป่า

สวนป่าแม่จางมีแปลงปลูกสร้างทั้งสิ้น 18 แปลง เริ่มปลูกสร้างสวนป่าไม้สักตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 ถึง แปลงปี พ.ศ. 2528 โดยเป็นเนื้อที่ให้ผลผลิตไม้สัก 15,926.204 ไร่ และพื้นที่อนุรักษ์ 2,620.196 ไร่ รวมแล้วมีเนื้อที่สวนป่าประมาณ 19,213.187 ไร่

4. ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

(Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูกสร้างสวนป่า คัดครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

5. วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

6. อัตรากำลังบุคลากรสวนป่าแม่จาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	นายเกรียงศักดิ์ พยุงแสนกุล	หัวหน้างาน (ระดับ 6)
2	นางกาญจนา ปิงชัย	พนักงานบัญชี (ระดับ 5)
3	นายวัชรพล นวลวงศ์ขจร	พนักงาน (ระดับ 4)
4	นายสุชาติ ภูคำ	พนักงาน (ระดับ 2)
5	นายอุดม ดวงตา	พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 6)
6	นายทองหลาน ทองใหญ่	พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)
7	นายบุญศรี คชเสน	พนักงานปฏิบัติการสัญญาจ้าง
8	นายสามารถ หนูพิน	พนักงานปฏิบัติการสัญญาจ้าง

7. การดำเนินการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าแม่จาง

7.1 ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 15,663.30 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 0.286 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่า 4,667 ลบ.ม./ปี

การทำไม้ประจำปี 2561 แปลงปี 2522 บล็อก 2 (และแปลงปี 2521 ปรับแผนฯ เพิ่มเติม)
เป้าหมายด้านธุรกิจ

รายได้

- ทำไม้สักสวนป่า 2,950 ลบ.ม. รายได้ 26.55 ล้านบาท

รายจ่าย

- การทำไม้สักสวนป่า รายจ่าย 10.07 ล้านบาท

กำไร

16.48 ล้านบาท

* การทำไม้ของสวนป่าแม่จางไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนทั้งปี เพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของป่า และทำการปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 หลังการทำไม้เสร็จ

แผนการทำไม้ของสวนป่าแม่จาง

ปีที่ทำไม้ ออก	แปลงปี	เนื้อที่	ปริมาตร	วิธีการตัดสาง
		(ไร่)	(ลบ.ม.)	
2562	2521	400.04	2,500.00	Selection thinning
2563	1521	546.99	2,800.00	Selection thinning
2664	2525	605.33	2,800.00	Selection thinning
2565	2527	625.24	2,400.00	Selection thinning
	2546/11	234.99	200.00	Thinning 1
	2547/11	305.06	200.00	Thinning 2
2566	2527	432.56	1,400.00	Selection thinning
	2544/12	227.24	350.00	Thinning 1
	2545/12	335.08	250.00	Thinning 1
รวม		3,712.53	12,350.00	

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี 2561

เป้าหมายด้านการลงทุนสวนป่าแม่จางได้ดำเนินการปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 แปลงปี 2561/2522 และบำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่า ดังนี้

1. ปลูกเสริมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สองพื้นที่ 646.47 ไร่ เป็นเงิน 1,989,000.00 บาท
2. บำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่า 15,115 ไร่ เป็นเงิน 1,663,557.00 บาท

งบประมาณลงทุนปี 2561

รวม 3,652,557.00 บาท

แผนงานปลูกสร้างสวนป่า ระยะ 5 ปี

ปีที่พัฒนา ปลูกเสริม	แปลงปี	สัก	
		(ไร่)	งบประมาณ(บาท)
2562	2522	617.21	2,740,412.40
2563	2521	400.04	1,776,177.60
2664	2521	546.99	2,428,635.60
2565	2525	605.33	2,687,665.20
2566	2527	625.24	2,776,065.60
รวม		2,794.81	12,408,956.40

7.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการดำเนินการโครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพสวนป่าแม่จาง พบว่าสภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณแล้งและเต็งรัง จำแนกแต่ละด้านได้ดังนี้

- ด้านพรรณพืช พบพันธุ์ไม้ทั้งสิ้น 125 ชนิด แบ่งเป็นไม้ยืนต้น 58 ชนิด ไม้พุ่ม 27 ชนิด ไม้ล้มลุก 14 ชนิด ไม้เถา 14 ชนิด และอื่นๆ อีก 6 ชนิด พันธุ์ไม้ที่พบมากได้แก่ สัก แดง ประดู่ป่า พญาสัตบรรณ ชะเง้าะ คุณ เกิดดำ เกิดแดง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นพืชตระกูลถั่ว (FABACEAE)

ด้านสัตว์ป่า พบสัตว์ป่าจำนวนทั้งสิ้น 135 ชนิด แบ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 12 ชนิด นก 84 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 25 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 14 ชนิด

โดยสัตว์ป่าดังกล่าวถูกจัดให้อยู่ในสถานภาพเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง มากถึง 95 ชนิด และจำนวนนี้ถูกจัดสถานภาพตามสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2548 มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ สถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable: VU) พบ 1 ชนิด คือ สุนัขจิ้งจอก สถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened: NT) จำนวน 4 ชนิด คือ แอ้งเหนือ ตะกวด เขี้ยวปากแดง และนกปรอดหัวโขน

ไม้แดง

นกปรอดหัวโขน

สุนัขจิ้งจอก

ตะกวด

- ด้านแมลง พบแมลงทั้งสิ้น 138 ชนิด แมลงที่มีประโยชน์สองกลุ่มที่พบในสวนป่าแม่จาง ได้แก่ กลุ่มแมลงกินได้ เช่น มดแดง แมลงกระซอน ผีงหลวง ผีงมีม ฯลฯ แมลงผสมเกสร เช่น ผีง ชันโรง แมลงภู่ ฯลฯ โดยแมลงหลายชนิด เช่น ผีเสื้อกลางวัน ตั๊กแตน มีความสวยงามตามธรรมชาติและสามารถพบเห็นในสวนป่า

- ด้านเห็ดราขนาดใหญ่ พบเห็นทั้งในแปลงและนอกแปลงสำรวจทั้งสิ้น 25 ชนิด ซึ่งนับได้มีจำนวนชนิดเห็ดที่พบน้อย ในจำนวนนี้พบเห็ดที่สามารถนำมารับประทานได้ 4 ชนิด ตัวอย่างเช่น เห็ดแครง และเห็ดหูหนู ซึ่งนอกจากนี้ยังพบว่าเห็ดที่มีความชุกชุมมาก สามารถนำไปบริโภคและผลิตเห็ดเชิงเศรษฐกิจได้

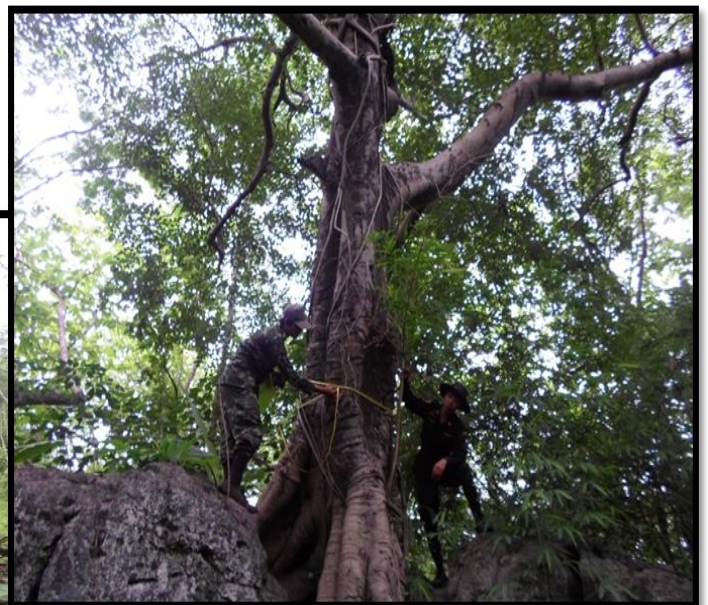

สวนป่าแม่จางได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 2,620.196 ไร่ คิดเป็น 13.64% ของพื้นที่สวนป่าทั้งหมด (19,213.187 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank) จำนวน 369.796 ไร่
2. พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) จำนวน 176.009 ไร่
3. พื้นที่อนุรักษ์จำนวน 1,657.190 ไร่
4. พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) จำนวน 92.22 ไร่

การตรวจสอบติดตามด้านสิ่งแวดล้อม งานสวนป่าแม่จางได้ทำการหมายแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ ติดป้ายสื่อความหมาย และทำบันทึกการตรวจสอบติดตามสภาพของพื้นที่อนุรักษ์ และงานสวนป่าฯ ได้กำหนดต้นไม้อนุรักษ์ พร้อมทั้งติดป้ายให้ทราบอย่างชัดเจน และทำการบันทึกดูแลตรวจสอบติดตาม

- การหมายแนวเขตและการติดป้ายสื่อความหมายบริเวณพื้นที่อนุรักษ์

- การตรวจติดตามต้นไม้อนุรักษ์ในพื้นที่สวนป่าแม่จาง

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) หมายถึง คุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจและลงความเห็นกับชุมชนได้ลงความเห็นในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าแม่จาง แบ่งพื้นที่ HCV แต่ละประเภทความสำคัญ ดังนี้

- HCV 1.3 Endemic species: พื้นที่เป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวประจำถิ่น
  - ถ้ำอินทร์เนรมิต: แปลงปี 2516 เนื้อที่ (HCVA) 60.88 ไร่
  - ถ้ำผาจิน: แปลงปี 2518 เนื้อที่ (HCVA) 25.96 ไร่
- HCV 4.1 Water catchments: พื้นที่ต้นน้ำ (พื้นที่ชุ่มน้ำ)
  - พื้นที่ชุ่มน้ำ (ห้วยตง) : แปลงปี 2517 เนื้อที่ (HCVA) 5.37 ไร่
- HCV 5 Basic needs of local communities: พื้นที่แหล่งออกหากินของค้างคาวประจำถิ่น
  - บ่อน้ำผุด : แปลงปี 2517 เนื้อที่ (HCVA) 0.01 ไร่
- HCV 6 Cultural identity of local communities: พื้นที่แหล่งที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรม จารีตประเพณีของชุมชนท้องถิ่น สถานที่พิธีกรรมทางศาสนา สถานที่ชุมชนท้องถิ่นเคารพบูชา - ถ้ำอินทร์เนรมิต: แปลงปี 2516 เนื้อที่ (HCVA) 60.88 ไร่

ถ้ำผาจิน

วัดถ้ำอินทร์เนรมิต

พื้นที่ชุ่มน้ำ

บ่อน้ำผุด

การจัดการและการตรวจติดตาม ทางงานสวนป่าแม่จางได้จัดชุดสำรวจ และดูแลพื้นที่ HCV โดยการบันทึกลงในแบบบันทึกตรวจติดตามพื้นที่ HCV เมื่อพบความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป

ผลการตรวจติดตาม จากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของงานสวนป่าแม่จาง จากปัจจัยภายนอกต่อพื้นที่ HCV คือ วัดถ้ำอินทร์เนรมิต ถ้ำผาจินพื้นที่ชุ่มน้ำ และบ่อน้ำผุด แต่อย่างไรก็ดี บริเวณใกล้เคียงมีแนวโน้มของไฟป่าในช่วงฤดูแล้ง งานสวนป่าแม่จางจึงได้ทำการป้องกันไฟป่า โดยการทำแนวกันไฟ และตรวจตราป้องกันพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (SITE INSPECTION) ก่อนการทำไม้ และหลังทำไม้

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หรือ Site Inspection นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเสี่ยง แนวโน้ม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานของสวนป่า เช่น การปฏิบัติงานด้านงานทำไม้ การปฏิบัติงานด้านงานปลูกสร้างสวนป่า และการสร้างถนนป่าไม้ ซึ่งงานสวนป่าแม่จางจะดำเนินการสำรวจ Site Inspection ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ตามแผนการดำเนินงานประจำปี 2561 ในการดำเนินงานด้านทำไม้ ปลูกสร้างสวนป่าและสร้างถนนป่าไม้ สรุปได้ว่าไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายากใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทำไม้และพื้นที่ปลูกสร้างสวนป่างานสวนป่าแม่จางได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้
4. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

7.3 ด้านสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าแม่จางประกอบด้วย 2 ตำบล คือ ตำบลสบป่าด และตำบลนาสัก สำนักงานสวนป่าแม่จางและหมู่บ้านสวนป่าแม่จาง ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลสบป่าด และปัจจุบันหมอนไม้ชั่วคราวอยู่ในบริเวณพื้นที่ของแปลงปี 2523 และแปลงปี 2524 (ก๊วคอควย) ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลนาสัก

*จากการสำรวจและสอบถามผู้นำชุมชนรอบสวนป่าแม่จาง ไม่พบว่ามีชุมชนพื้นเมือง หรือชนเผ่าใดๆเคยอาศัยในบริเวณพื้นที่สวนป่าฯ และพื้นที่รอบสวนป่าแม่จาง

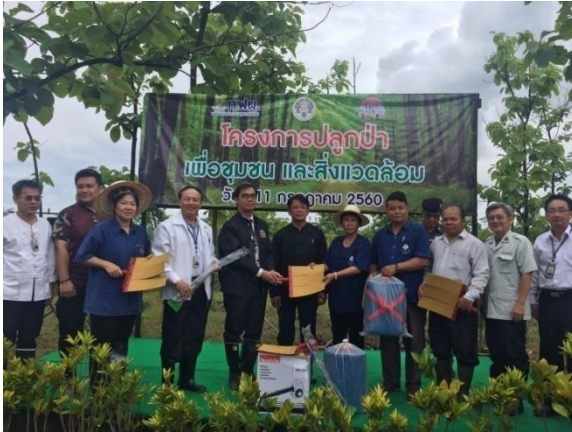
นโยบายของสวนป่าแม่จางด้านสังคม

- พิจารณาจ้างแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นใกล้ๆสวนป่าเป็นอันดับแรกและกำหนดค่าจ้างแรงงานด้วยความเป็นธรรม
- มีการฝึกอบรมให้ความรู้พนักงานสวนป่าและคนงาน
- จัดสวัสดิการด้านอุปกรณ์และเครื่องมือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับคนงาน
- สนับสนุนด้านการศึกษาและศาสนา
- กำหนดไม้สักของสวนป่าให้กับชุมชนท้องถิ่นและหมู่บ้านป่าไม้ตามนโยบายขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
- สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมไม้ต่อเนื่อง
- มีระบบแก้ไขข้อขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น
- มีพนักงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่า

ภาพ งานสวนป่าแม่จางและผู้นำชุมชนรอบพื้นที่สวนป่า ร่วมประชุมรับทราบแผนการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ประจำปี 2561

โครงการ “ปลูกต้นไม้ในแนวพื้นที่อนุรักษ์สวนป่าแม่จาง”

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแม่เมาะ (กฟผ.แม่เมาะ) ร่วมกับสวนป่าแม่จาง องค์การบริหารส่วนตำบลสบป่าด และประชาชนตำบลสบป่าด

ร่วมโครงการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสักประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาพุทธ วัดรอบพื้นที่สวนป่าแม่จาง

โครงการ “ประชารัฐร่วมใจ ปลูกต้นไม้ให้แผ่นดิน สวนป่าแม่จาง”

ร่วมปลูกหญ้าแฝกและปล่อยพันธุ์ปลาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร อ่างห้วยบ้านเก่า

ร่วมงานกีฬาประเพณี ตำบลสบป่าด ประจำปี 2561

กิจกรรมจิตอาสา สวนป่าแม่จางและชุมชนบ้านสวนป่าแม่จางร่วมทำแนวป้องกันไฟบริเวณพื้นที่ตัดป่าชุมชน

ทำความสะอาดและปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเข้าหมู่บ้านสวนป่าแม่จาง

สนับสนุนน้ำดื่ม ตราสวนป่าแม่จาง
“ใช้ไม้จากป่าปลูกถูกกฎหมาย”
ในกิจกรรมจิตอาสาของชุมชนรอบสวนป่า

การประเมินมูลค่าของป่าทางเศรษฐกิจที่ชุมชนใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนป่าแม่จาง
 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละตัว 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 ในเขตชุมชนตำบลสบป่าด และตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ ที่มีการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนป่าแม่จาง พบว่า

* การเข้าใช้ประโยชน์จากสวนป่า	รวม	ร้อยละ
- เคย	90	100.00
- ไม่เคย	-	-
* ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสวนป่า	รวม	ร้อยละ
- บริโภคในครัวเรือน	88	97.78
- จำหน่ายในหมู่บ้าน	2	2.20

มูลค่ารวมทั้งหมดของผลผลิตที่ได้จากป่า ที่ชาวบ้านรอบพื้นที่สวนป่าในตำบลสบป่าด 1,404 ครัวเรือน
 และตำบลนาสัก 1,286 ครัวเรือน อำเภอแม่เมาะ ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในการหาอาหารที่ทั้งพืชและสัตว์เป็น
 อาหาร ตลอดทั้งปีซึ่งเป็นมูลค่าที่ไม่เป็นเงินสด เนื่องจากชาวบ้านนำมาบริโภคในครัวเรือน เมื่อคำนวณมูลค่าต่อ
 พื้นที่สวนป่าทั้งหมด ทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

* มูลค่าของป่าที่ไม่เป็นเงินสดทั้งที่เป็นพืชอาหารและสัตว์อาหารในสวนป่าแม่จาง

- จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,090 ครัวเรือน
- มูลค่าเฉลี่ย 24,421.63 บาท/ครัวเรือน/ปี
- มูลค่ารวมทั้งหมดของป่า 65,694,184.70 บาท

* มูลค่าของป่าที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยต่อพื้นที่ทั้งหมด ในพื้นที่สวนป่าแม่จาง

- พื้นที่ทั้งหมด 19,350 ไร่
- มูลค่ารวมทั้งหมดของป่า 65,64,184บาท/ปี
- มูลค่าเฉลี่ย 3,394 บาท/ไร่/ปี

8. แผนการจัดการสวนป่าแม่จาง ระยะยาว 5 ปี

ลำดับ ที่	รายละเอียด	2561	2562	2563	2564	2565
1.	ด้านเศรษฐกิจ - แผนการทำไม้(ลบ.ม.) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	2,800.00 617.21	2,500.00 400.04	2,800.00 546.99	2,800.00 605.33	2,800.00 1,165.29
2.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปีละ) - ตกกลางกับชุมชน(ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์(ครั้ง) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3
3.	ด้านสิ่งแวดล้อม - พื้นที่ HCV - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - สถานีวัดการพังทลายของดิน(ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ปี/กิจกรรม)	5 3,687.466 6 2 2	5 3,687.466 6 2 2	5 3,687.466 6 2 2	5 3,687.466 6 2 2	5 3,687.466 6 2 2

9. ผลการดำเนินงานของสวนป่าที่ผ่านมา

สวนป่าแม่จาง มีการดำเนินงานได้ตามแผนการจัดการที่ได้กำหนดไว้ ทุกประการ ทำให้มีความยั่งยืน และสรุปผลการดำเนินงานในปี 2560 ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ผลการทำไม้แปลงปี 2522 บล็อก1ปริมาตร 3,668.089 ลบ.ม. มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎรประชาชนทั่วไปได้ใช้ไม้ที่ถูกตัดตามกฎหมายสร้างรายได้ให้กับสวนป่าแม่จางเป็นเงิน 30,638,983.23บาท มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนและใช้ในการดำเนินงาน เป็นเงิน 9,305,239.87บาท

2. ด้านสิ่งแวดล้อม สวนป่าแม่จางดำเนินการจัดทำกิจกรรมตามแผนการจัดการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ้น 12 กิจกรรมเช่น การสร้างฝายชะลอน้ำการป้องกันไฟป่า การปลูกต้นไม้เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่สวนป่า และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราป้องกันรักษาพื้นที่ HCV และพื้นที่ของสวนป่า จำนวน 19,350 ไร่เป็นต้น มีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเงินประมาณ 50,000 บาท

3. ด้านสังคม สวนป่าแม่จาง ได้มีกิจกรรมที่บริการด้านสังคมเช่น การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่น การทำประกันชีวิตกลุ่ม เป็นต้นการจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานชุมชนรอบสวนป่าให้มีงานและมีรายได้ โดยสรุปค่าใช้จ่ายที่ใช้ด้านสังคมเป็นเงินประมาณ 1,284,460.50 บาท ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ทั้งสามด้านโดยสรุปมีความสำเร็จและยั่งยืน ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทุกประการ

4. ด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า ที่ผ่านมางานสวนป่าได้จัดใช้งบประมาณสำหรับการดำเนินการเป็นวงเงินประมาณ 1,647,648.50 บาท โดยมีกิจกรรมในการดำเนินการดังนี้

- งานทำแนวป้องกันไฟในจุดเสี่ยง
- กำจัดวัชพืช และชิงเผาเพื่อลดเชื้อเพลิง
- จัดชุดเวรยามลาดตระเวนดับไฟป่า และอุปกรณ์ดับไฟป่า
- การประชาสัมพันธ์

10. วิสัยทัศน์ องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก ในปี 2565”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าแม่จาง หมู่ 3 ตำบลสบป่าด อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง รหัสไปรษณีย์ 52220

โทร. 089-8508152

E.mail – maejang@hotmail.co.th

สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าแม่จาง